

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO
Į S T A T Y M A S**

1996 m. gegužės 28 d. Nr. I-1352

Vilnius

(Žin., 1992, Nr. [5-75](#))

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti ir papildyti 1 straipsnį – antroje pastraipoje vietoj žodžių „sistema, kurią sudaro tarpusavyje susiję komponentai“ įrašyti žodžius „visuma tarpusavyje susijusių elementų“, po žodžio „medžiagos“ įrašyti žodžius „antropogeniniai komponentai“, vietoj žodžio „ekosistemos“ įrašyti žodį „sistemos“, pakeisti šeštąją ir septintąją pastraipas, dešimtojoje pastraipoje vietoj žodžio „ekologinis“ įrašyti žodį „aplinkos“, pakeisti vienuolikąją pastraipą, papildyti penkiolikąją pastraipą ir visą straipsnį išdėstyti taip:

1 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

Šiame įstatyme:

aplinka – gamtoje funkcionuojanti visuma tarpusavyje susijusių elementų (žemės paviršius ir gelmės, oras, vanduo, dirvožemis, augalai, gyvūnai, organinės ir neorganinės medžiagos, antropogeniniai komponentai) bei juos vienijančios natūraliosios ir antropogeninės sistemos;

aplinkos apsauga – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio bei kitokio neigiamo poveikio, atsirandančio naudojant gamtos išteklius;

gamtos ištekliai – gyvosios ar negyvosios gamtos elementai, kuriuos žmogus naudoja arba gali naudoti savo poreikiams;

ekosistema – funkcinė gyvųjų ir negyvųjų elementų sistema, kurios komponentus jungia tarpusavio ryšiai, medžiagų apykaitos bei energijos pasikeitimo procesai;

aplinkos apsaugos normatyvas – tai nustatyta tvarka įteisinta ūkinės ar kitos veiklos poveikio aplinkai leistinumo skaitmeninė ar loginė išraiška;

aplinkos apsaugos standartas – tai nustatyta tvarka parengtas ir patvirtintas normatyvinis dokumentas, kuriame nustatomos bendram ir daugkartiniam naudojimui tinkančios taisyklės, bendrieji principai ar charakteristikos;

gamtos išteklių limitavimas – gamtos išteklių naudojimo normų nustatymas, atsižvelgiant į turimas žinias apie gamtos išteklių kiekį, jų atsinaujinimą ir išsaugojimą ateičiai;

kenksmingas poveikis aplinkai – ekosistemos ar jos komponentų natūralių funkcijų susilpnėjimas arba netekimas;

aplinkos monitoringas – sistemingas aplinkos bei jos komponentų būklės ir kitimo stebėjimas, antropogeninio poveikio įvertinimas ir prognozė;

poveikio aplinkai vertinimas – planuojamos veiklos galimo poveikio aplinkai nustatymo procesas;

ekologinė informacija – duomenų apie aplinkos kokybės būklę visuma;

ūkinė veikla – ūkinė ir kitokia veikla, kuri turi įtakos aplinkai;

pavojingos medžiagos – nuodingos, kenksmingos, degios, sprogstančios, koroziją sukeliančios ir kitos medžiagos, galinčios pakenkti žmogui ir aplinkoje vykstantiems gamtos procesams;

teršalų emisija – tai teršiančios medžiagos išmetimas į aplinką.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pirmosios dalies pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio pirmąją dalį ir ją išdėstyti taip:

„Šis įstatymas reguliuoja visuomeninius santykius aplinkosaugos srityje, nustato pagrindines juridinių bei fizinių asmenų teises ir pareigas išsaugant Lietuvai būdingą biologinę įvairovę, ekologines sistemas bei kraštovaizdį, užtikrinant sveiką ir švarią aplinką, racionalų gamtos išteklių naudojimą Lietuvos Respublikoje, jos teritoriniuose vandenyse, kontinentiniame šelfe ir ekonominėje zonoje.“

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. Lietuvos Respublikos Seimo kompetencija aplinkos apsaugos srityje

Lietuvos Respublikos Seimas, formuodamas aplinkos apsaugos valstybės politiką:

- 1) nustato pagrindines aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo politikos kryptis;
- 2) tvirtina aplinkos apsaugos strategiją;
- 3) tvirtina valstybės biudžeto asignavimus aplinkos apsaugos priemonėms finansuoti;
- 4) ratifikuoja ir denonsuoja svarbiausias Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo tarptautines sutartis;
- 5) vykdo kitas įstatymų nustatytas funkcijas.“

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Valstybinio aplinkos apsaugos valdymo sistema

Valstybinį aplinkos apsaugos valdymą Lietuvos Respublikoje vykdo Vyriausybė, Aplinkos apsaugos ministerija, kitos įgaliotos valstybės institucijos.

Aplinkos apsaugos valdymą savivaldybių teritorijose įstatymų nustatyta tvarka vykdo vietos savivaldos atitinkamos institucijos.

Kiekviena iš šių institucijų atsako už šio įstatymo joms priskirtų funkcijų vykdymą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendindama aplinkos apsaugos valstybės politiką:

- 1) Aplinkos apsaugos ministerijos teikimu tvirtina aplinkos apsaugos strategijos veiksmų programą, valstybines gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos programas bei schemas;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka formuoja valstybės institucijų, įgyvendinančių aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo politiką, sistemą;
- 3) koordinuoja valstybės ir vietos savivaldos valdymo institucijų veiklą aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje;
- 4) sudaro ir įgyvendina Lietuvos Respublikos tarpvalstybines sutartis aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje;
- 5) vykdo kitas įstatymų nustatytas funkcijas.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerija, vykdydama aplinkos apsaugos valdymą ir valstybinį gamtos išteklių naudojimo reguliavimą:

- 1) organizuoja ir koordinuoja valstybės strategijos įgyvendinimą aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje, rengia valstybines ilgalaikes ir tikslines aplinkos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo programas, numato jų įgyvendinimo tvarką ir kontroliuoja, kaip jos vykdomos;
- 2) organizuoja ir koordinuoja valstybinės svarbos aplinkos apsaugos schemų, kitų aplinkos apsaugos priemonių rengimą, taip pat rengia šias schemas ir priemones, numato jų įgyvendinimo (taikymo) mechanizmą, kontroliuoja, kaip jos vykdomos (taikomos);
- 3) rengia įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo klausimais projektus, organizuoja bendrųjų, specialiųjų bei detaliųjų teritorinio planavimo dokumentų aplinkos apsaugos klausimais rengimą, pagal savo kompetenciją derina ministerijų, kitų Vyriausybės įstaigų, apskrities, vietos savivaldos, kitų institucijų teisės aktų, reguliuojančių ūkinę ir kitokią veiklą, galinčią turėti poveikio aplinkai,

projektus bei teritorinio planavimo dokumentus, kad jie atitiktų aplinkos apsaugos įstatymus ir kitus teisės aktus;

4) pagal savo kompetenciją rengia ir tvirtina aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo normas, normatyvus, standartus bei taisykles;

5) pagal savo kompetenciją nustato gamtos išteklių naudojimo limitus ir sąlygas, leidimų išdavimo tvarką, reglamentuoja ir kontroliuoja gamtos išteklių apskaitą, organizuoja valstybinių kadastrų bei registrų, priskirtų ministerijos kompetencijai, sudarymą bei tvarkymą;

6) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei valstybinių rezervatų, draustinių, valstybinių parkų, gamtos paminklų, kitų gamtinio pobūdžio saugomų teritorijų steigimo projektus;

7) reglamentuoja ir kontroliuoja veiklą saugomose teritorijose, organizuoja valstybinių rezervatų valdymą, sudaro ir tikslina Raudonąją knygą, organizuoja ir atlieka darbus, susijusius su retų bei nykstančių augalų, grybų ir gyvūnų išsaugojimu bei gausinimu, reglamentuoja augalų, gyvūnų medžioklės ir žūklės trofėjų įvežimo, išvežimo, taip pat gyvūnų laikymo nelaisvėje tvarką;

8) nustato ir kontroliuoja teršalų (ir radioaktyviųjų medžiagų) emisijos į aplinką normas bei apskaitos tvarką, nustato leidimų atlikti teršalų (ir radioaktyviųjų medžiagų) emisiją išdavimo tvarką;

9) nustato pavojingų cheminių medžiagų ir pavojingų atliekų, radioaktyviųjų medžiagų bei potencialių biologinės taršos šaltinių gamybos ir įvežimo, tranzito, išvežimo, naudojimo, saugojimo, laidojimo, nukenksminimo, utilizavimo ir apskaitos tvarką bei radiacinio saugumo normatyvus;

10) nustato tvarką, kuria įvertinama, ar produkcija atitinka aplinkos apsaugos reikalavimus, organizuoja šį darbą;

11) rengia ir tvirtina aplinkai padarytos žalos apskaičiavimo metodikas;

12) organizuoja ir koordinuoja kompleksinį aplinkos monitoringą, kuria ir nuolat papildo aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kompiuterizuotą informacijos sistemą, naudojami šia informacija;

13) pagal savo kompetenciją organizuoja ir koordinuoja mokslo tyrimus, susijusius su gamtos ištekliais ir jų naudojimu bei aplinkos apsauga;

14) nustatyta tvarka formuoja valstybinį gamtos apsaugos fondą ir disponuoja jo lėšomis;

15) nustatyta tvarka pagal savo kompetenciją palaiko ryšius su užsienio valstybių atitinkamomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, rengia tarptautinių sutarčių projektus, pasirašo šias sutartis, organizuoja jų įgyvendinimą, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar Ministro Pirmininko pavedimu atstovauja Lietuvai užsienio valstybėse ar tarptautinėse organizacijose;

16) informuoja visuomenę apie aplinkos būklę ir koordinuoja ekologinį švietimą, rūpinasi aplinkos apsaugos specialistų rengimu bei tobulinimu, atlieka atestacinį-licencinį darbą;

17) vykdo valstybinę aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolę, nustato valstybinės aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolės vykdymo tvarką;

18) teikia pasiūlymus dėl aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo ekonominės sistemos formavimo, dalyvauja nustatant muitų už įvežamus ir išvežamus gamtos išteklius politiką;

19) organizuoja kitų aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą ir kontrolę;

20) vykdo kitas įstatymų nustatytas funkcijas.

Kitų valstybės institucijų funkcijas aplinkos apsaugos srityje nustato kiti įstatymai bei šių institucijų nuostatai.

Vietos savivaldos institucijos, organizuodamos aplinkos apsaugos įstatymų, Vyriausybės bei Aplinkos apsaugos ministerijos priimtų norminių aktų aplinkos apsaugos klausimais įgyvendinimą:

1) valdo, naudoja ir saugo joms priskirtus gamtos išteklius ir aplinkosaugos objektus;

2) paskirsto pagal savivaldybėms nustatytus limitus valstybinius gamtos išteklius;

3) rengia, tvirtina ir įgyvendina savivaldybių aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo programas, schemas ir kitas aplinkos apsaugos priemones;

- 4) formuoja savivaldybės gamtos apsaugos fondą ir disponuoja juo, tvirtina asignavimus aplinkos apsaugai;
- 5) steigia ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka savivaldybės saugomas teritorijas, kraštovaizdžio objektus;
- 6) pagal kompetenciją nagrinėja ir derina planuojamos veiklos objektų projektus;
- 7) tvarko miestų ir kaimų gyvenamųjų vietovių želdynus, rengia ir tvirtina želdinių apsaugos taisykles;
- 8) nustato savo teritorijoje griežtesnius už valstybinius normatyvus, suderinusios su juos patvirtinusiomis valstybės institucijomis;
- 9) pagal kompetenciją priima sprendimus ir kontroliuoja jų vykdymą;
- 10) vykdo kitas įstatymų nustatytas funkcijas.“

5 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 7 straipsnio 1, 2, 4 ir 5 punktus, 6 punkte po žodžio „organizuoti“ įrašyti žodžius „ir dalyvauti vykdant“, papildyti 9 punktu ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„7 straipsnis. Piliečių ir visuomeninių organizacijų teisės

Piliečiai ir visuomeninės organizacijos turi teisę:

- 1) laiku gauti teisingą informaciją apie aplinkos būklę ir gamtos išteklių naudojimą, planuojamos veiklos įtaką aplinkai, kitą aplinkosaugos informaciją;
- 2) dalyvauti planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese;
- 3) reikalauti, kad būtų nutrauktas kenksmingas ūkinės veiklos objektų poveikis aplinkai;
- 4) reikalauti atlikti poveikio aplinkai vertinimą;
- 5) atlikti visuomeninį poveikio aplinkai vertinimą;
- 6) organizuoti ir dalyvauti vykdant visuomeninę aplinkos apsaugos kontrolę;
- 7) reikalauti, kad valstybės valdžios ir valdymo institucijos organizuotų ekologinį švietimą ir mokymą, nevaržomai propaguoti aplinkos apsaugos idėjas;
- 8) reikalauti nubausti asmenis, kaltus dėl kenksmingo poveikio aplinkai, ir pareigūnus, netinkamai vykdančius jiems pavestas aplinkos apsaugos funkcijas;
- 9) lankytis gamtinėse teritorijose, išskyrus tas, kurių lankymas draudžiamas ar ribojamas nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 5 ir 6 punktus ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„8 straipsnis. Valstybės valdžios, valdymo ir kontrolės institucijų pareigos užtikrinant piliečių ir visuomeninių organizacijų teises

Valstybės valdžios, valdymo ir kontrolės institucijos pagal savo kompetenciją privalo :

- 1) stebėti aplinkos kokybės pokyčius ir informuoti apie tai visuomenę, nustatyti ekologiškai pagrįstus ir techniniu požiūriu įgyvendinamus aplinkos kokybės normatyvus bei standartus;
- 2) tenkinti arba motyvuotai atmesti piliečių ir visuomeninių organizacijų pasiūlymus aplinkos apsaugos klausimais;
- 3) viešai skelbti ūkinės veiklos, galinčios turėti kenksmingo poveikio aplinkai, projektus;
- 4) neleisti, kad ūkinės veiklos subjektai pažeistų aplinkos apsaugos įstatymus, normatyvus ir standartus;
- 5) visuomenei reikalaujant, organizuoti poveikio aplinkai vertinimą arba motyvuotai jo atsisakyti;
- 6) įvertinti visuomenės pastabas ir pasiūlymus dėl planuojamos veiklos galimo poveikio aplinkai;
- 7) užtikrinti, kad būtų atlyginta neteisėta veikla padaryta žala aplinkai, o kalti asmenys nubausti;
- 8) organizuoti ekologinį švietimą ir mokymą;

9) skatinti piliečius, visuomenines organizacijas dalyvauti saugant aplinką.“

7 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Saugomos teritorijos ir gamtinis karkasas

Saugomos teritorijos yra:

- 1) išsaugančios – rezervatai, draustiniai bei saugomi kraštovaizdžio objektai;
- 2) apsaugančios – įvairios paskirties apsaugos zonos;
- 3) gamtos išteklius atkuriančios – saugomi gamtos išteklių sklypai;
- 4) kompleksinės paskirties – valstybiniai (nacionaliniai ir regioniniai) parkai, biosferos monitoringo teritorijos – biosferos rezervatai ir biosferos poligonai.

Gamtinio pobūdžio saugomas teritorijas ir kitas aplinkos apsaugos požiūriu svarbias bei pakankamai natūralias teritorijas, garantuojančias bendrą kraštovaizdžio stabilumą, į bendrą kraštotvarkos ekologinio kompensavimo zonų sistemą jungia gamtinis karkasas.

Saugomų teritorijų apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą jose reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai.“

8 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnį – vietoj žodžio „kadastru“ įrašyti žodį „kadastrų“, išbraukti žodžius „suderinusi su Aplinkos apsaugos departamentu“ ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„13 straipsnis. Valstybinė gamtos išteklių apskaita

Valstybinės gamtos išteklių apskaitos, kadastrų tvarkymo ir atskaitomybės tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.“

9 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnį – pavadinime vietoj žodžio „prognozavimas“ įrašyti žodį „vertinimas“, pirmojoje dalyje vietoj žodžio „ekologinio“ įrašyti žodį „aplinkos“, pakeisti antrąją ir trečiąją dalis, ketvirtojoje dalyje vietoj žodžių „departamentas, suderinęs su Lietuvos Respublikos Vyriausybe“ įrašyti žodį „ministerija“ ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimas

Ūkinė veikla planuojama ir vykdoma remiantis šiuo ir kitais įstatymais, norminiais aktais, aplinkos monitoringo, valstybinės gamtos išteklių apskaitos duomenimis, aplinkos apsaugos programomis bei schemomis, kraštotvarkos projektais bei generaliniais planais atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos gamtos potencialą.

Juridiniai ir fiziniai asmenys, planuojantys užsiimti ūkine veikla, savo lėšomis įstatymų nustatyta tvarka atlieka poveikio aplinkai vertinimą, parengia dokumentaciją apie tokios veiklos galimą poveikį aplinkai ir teikia ją derinimui pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą planuojamos veiklos rūšių ir objektų priskyrimo vietos savivaldos institucijų ar Aplinkos apsaugos ministerijos kompetencijai sąrašą.

Šio straipsnio antroje dalyje nurodytos institucijos įvertina pateiktą dokumentaciją apie galimą ūkinės veiklos įtaką aplinkai ir pateikia pagal savo kompetenciją išvadas arba motyvuotą sprendimą dėl veiklos galimumo. Sprendimas privalomas institucijai, išduodančiai leidimus ūkinei veiklai.

Dokumentacijos apie ūkinės veiklos galimą įtaką aplinkai rengimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerija.“

10 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„16 straipsnis. Ūkinės veiklos, galinčios turėti poveikio aplinkai, projektavimas

Juridinių bei fizinių asmenų ūkinės veiklos, galinčios turėti poveikį aplinkai, teritorinis organizavimas ir aplinkos tvarkymo valstybinis reguliavimas vykdomas pagal bendrojo ir specialiojo teritorinio planavimo dokumentus.

Juridiniai ir fiziniai asmenys, projektuojantys objektų, galinčių turėti poveikio aplinkai, statybą, rekonstravimą ar plėtimą, rengiantys bendruosius ir specialiuosius teritorinio planavimo projektus, projektinėje dokumentacijoje privalo numatyti priemones gamtos ištekliams racionaliai naudoti, neigiamam poveikiui aplinkai išvengti.

Projektinė dokumentacija nustatyta tvarka suderinama su vietos savivaldos institucijomis ir Aplinkos apsaugos ministerija.“

11 straipsnis. 18 straipsnio antrosios dalies pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio antrąją dalį – vietoj žodžių „Aplinkos apsaugos departamento“ įrašyti žodžius „Aplinkos apsaugos ministerijos“, po žodžio „pareigūnai“ įrašyti žodžius „arba pateikiamos jų išvados“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„Priimant pastatytus, rekonstruotus, išplėstus ūkinės veiklos objektus, dalyvauja Aplinkos apsaugos ministerijos sistemos pareigūnai arba pateikiamos jų išvados.“

12 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį – pirmojoje dalyje vietoj žodžių „Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento“ įrašyti žodžius „Aplinkos apsaugos ministerijos“, vietoj žodžių „teršalų išmetimo į aplinką leidimą (ekologinį pasą-leidimą)“ įrašyti žodžius „teršalų emisijos į aplinką leidimą (gamtos išteklių naudojimo leidimą)“, antrojoje dalyje išbraukti žodžius „gamtos išteklių naudojimo ir teršalų išmetimo į aplinką“, vietoj žodžio „kokybės“ įrašyti žodį „apsaugos“, ketvirtojoje dalyje vietoj žodžio „tvarkyti“ įrašyti žodžius „nustatyta tvarka vykdyti“, išbraukti žodžius „Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento nustatyta tvarka“, penktojoje dalyje vietoj žodžių „teršalų išmetimo į aplinką leidimas“ įrašyti žodžius „teršalų emisijos į aplinką leidimas“, vietoj žodžio „kokybės“ įrašyti žodį „apsaugos“ ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Ūkinės veiklos objektų eksploatavimas

Juridiniai ir fiziniai asmenys, prieš pradėdami eksploatuoti ūkinės veiklos objektus, privalo Aplinkos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka gauti gamtos išteklių naudojimo ir teršalų emisijos į aplinką leidimą (gamtos išteklių naudojimo leidimą).

Juridiniai ir fiziniai asmenys ūkinės veiklos objektus eksploatuoja pagal leidime nustatytas sąlygas ir neviršydami aplinkos apsaugos normatyvų bei standartų.

Juridiniai ir fiziniai asmenys, eksploatuodami ūkinės veiklos objektus, kurių veikla susijusi su kenksmingu poveikiu aplinkai, privalo savo lėšomis stebėti aplinkos teršimo laipsnį, teršimo poveikį aplinkai, užtikrinti informacijos apie tai viešumą ir sudaryti sąlygas teršimo kontrolei.

Juridiniai ir fiziniai asmenys, eksploatuodami ūkinės veiklos objektus, privalo nustatyta tvarka vykdyti gamtos išteklių naudojimo ir teršalų emisijos apskaitą.

Juridiniai ir fiziniai asmenys, eksploatuojantys ūkinės veiklos objektus, kuriems nereikalingas gamtos išteklių naudojimo ir teršalų emisijos į aplinką leidimas, privalo laikytis tokiems objektams nustatytų aplinkos apsaugos normatyvų ir standartų.“

13 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio pirmąją dalį, antrąją ir trečiąją dalis pripažinti netekusiomis galios, pakeisti ketvirtąją dalį ir ją laikyti antrąja dalimi, pakeisti penktąją dalį ir ją laikyti trečiąja dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„20 straipsnis. Pavojingų cheminių medžiagų gamyba ir naudojimas

Juridiniai ir fiziniai asmenys, naudodami pavojingas chemines medžiagas, privalo laikytis nustatytos šių medžiagų naudojimo, saugojimo, apskaitos, laidojimo, nukenksminimo,

transportavimo, tranzito, įvežimo ir išvežimo tvarkos. Tokios medžiagos saugomos, laidojamos ir nukenksminamos jų gamintojo ar naudotojo lėšomis.

Pavojingų cheminių medžiagų naudojimo, saugojimo, apskaitos ir leidimų išdavimo, laidojimo, nukenksminimo, tranzito, įvežimo, išvežimo tvarką nustato Aplinkos apsaugos ministerija.

Lietuvos Respublikoje draudžiama cheminio ginklo gamyba, dislokavimas, tranzitas ir įvežimas.“

14 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„21 straipsnis. Radioaktyviųjų medžiagų gamyba ir naudojimas

Radioaktyviųjų medžiagų ir atliekų bei kitų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių naudojimo, saugojimo, apskaitos, laidojimo, nukenksminimo, transportavimo, tranzito, įvežimo, išvežimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos.

Gaminti radioaktyvias medžiagas, skirtas branduoliniam ginklui arba atominių elektrinių kurui, taip pat perdirbti jau panaudotus tokio kuro elementus Lietuvos Respublikos teritorijoje draudžiama.

Lietuvos Respublikoje draudžiama branduolinio ginklo gamyba, dislokavimas, tranzitas ir įvežimas.“

15 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„22 straipsnis. Biologiniai taršos šaltiniai

Potencialių biologinių taršos šaltinių naudojimo, saugojimo, apskaitos, kūrimo, dauginimo, nukenksminimo, tranzito, įvežimo, išvežimo tvarką bei normatyvus nustato Aplinkos apsaugos ministerija kartu su Sveikatos apsaugos ministerija.

Lietuvos Respublikoje draudžiama biologinio ginklo gamyba, dislokavimas, tranzitas ir įvežimas.“

16 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio pirmąją dalį, iš trečiosios dalies išbraukti žodžius „suderinusi su Aplinkos apsaugos departamentu“, pakeisti penktąją dalį, septintąją dalį pripažinti netekusia galios ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Atliekų tvarkymas

Juridiniai ir fiziniai asmenys privalo tvarkyti atliekų apskaitą, laikytis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotų institucijų nustatytos atliekų laikymo, saugojimo, rūšiavimo, utilizavimo ir nukenksminimo tvarkos. Atliekos tvarkomos, laikomos, saugomos, laidojamos, nukenksminamos ir transportuojamos gamintojų arba naudotojų lėšomis.

Juridiniai bei fiziniai asmenys atsako už gamybos proceso metu susidariusias atliekas tol, kol jos neperdirbtos, nenukenksmintos arba nustatyta tvarka neperduotos kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims.

Žemės sklypus pavojingoms ir radioaktyviosioms atliekoms laikyti, saugoti bei nukenksminti nustatyta tvarka skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Pavojingos ir radioaktyviosios atliekos laikomos, saugomos ir nukenksminamos specialiuose įrenginiuose ar saugyklose.

Pavojingų ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos, o kitų – vietos savivaldos institucijos.

Atliekas įvežti į Lietuvą joms saugoti, nukenksminti arba laidoti draudžiama.“

17 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį – pirmojoje dalyje vietoj žodžių „viršijami aplinkos būklės kokybės normatyvai“ įrašyti žodžius „labai ir (ar) nuolat viršijami aplinkos kokybės normatyvai, degraduoja aplinka“, pakeisti trečiąją dalį, ketvirtojoje dalyje vietoj žodžio „arba“ įrašyti žodį „ir“, vietoj žodžių „pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento teikimą“ įrašyti žodžius „Aplinkos apsaugos ministerijos teikimu“, šeštosios dalies antrajame sakinyje vietoj žodžio „savivaldybė“ įrašyti žodžius „Aplinkos apsaugos ministerija“ ir išbraukti žodžius „suderinusi su Aplinkos apsaugos departamentu“, pakeisti septintąją dalį, aštuntojoje dalyje vietoj žodžių „ir savivaldybės“ įrašyti žodžius „apskrities valdytojas ar vietos savivaldos institucijos“ ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Ypatingosios ekologinės situacijos

Ypatingoji ekologinė situacija – pavojinga aplinkos būklė, kai dėl ūkinės veiklos, avarijos ar kitokio įvykio bei gamtinių priežasčių labai ir (ar) nuolat viršijami aplinkos kokybės normatyvai, degraduoja aplinka.

Vietovės, kuriose susidarė ypatingoji ekologinė situacija, skelbiamos ekologinio pavojaus arba ekologinės nelaimės zonomis.

Vietovę, kurioje labai viršijami aplinkos kokybės normatyvai, pavojingai degraduoja aplinka, Aplinkos apsaugos ministerija skelbia ekologinio pavojaus zona.

Vietovę, kurioje dėl ūkinės veiklos, avarijos, kitokio poveikio ar gamtinių priežasčių negrįžtamai degradavo aplinka ir ji nebetinka žmonėms gyventi, Aplinkos apsaugos ministerijos teikimu Lietuvos Respublikos Vyriausybė skelbia ekologinės nelaimės zona.

Vietovė, kuri paskelbiama ekologinės nelaimės zona, žymima specialiais ženklais.

Ekologinio pavojaus ir ekologinės nelaimės zonos sustabdoma, ribojama arba uždraudžiama neigiamos įtakos aplinkai ir žmonių sveikatai turinti veikla. Ekologinio pavojaus zonos režimą nustato Aplinkos apsaugos ministerija, o ekologinės nelaimės zonos režimą – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Ypatingųjų ekologinių situacijų metu juridiniai ir fiziniai asmenys šalina priežastis, likviduoja padarinius, vykdo kitas nustatyto režimo priemones.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, apskrities valdytojas ar vietos savivaldos institucijos turi teisę pasitelkti specialiąsias tarnybas, organizacijas bei gyventojus ekologinių nelaimių priežastims ir padariniams likviduoti, priimti sprendimus dėl gyventojų evakuacijos.

Ekologinių nelaimių likvidavimo išlaidas atlygina kalti juridiniai ir fiziniai asmenys, o kitais atvejais – valstybė.“

18 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„25 straipsnis. Aplinkos būklės stebėjimo sistema

Aplinkai ir jos komponentų būklei stebėti Lietuvoje sudaroma vieninga aplinkos monitoringo sistema, apimanti valstybinį ir ūkio subjektų aplinkos monitoringą. Aplinkos apsaugos ministerija vykdo aplinkos monitoringą ir koordinuoja ūkio subjektų vykdomą aplinkos monitoringą.

Valstybinis aplinkos monitoringas finansuojamas iš valstybės lėšų. Ūkio subjektai aplinkos monitoringą vykdo savo lėšomis.

Valstybinio ir ūkio subjektų aplinkos monitoringo turinį, struktūrą bei vykdymo tvarką nustato Aplinkos monitoringo įstatymas.“

19 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 26 straipsnį – pirmojoje dalyje po žodžio „ribojamas“ įrašyti žodžius „aplinkos apsaugos“, vietoj žodžio „limitavimu“ įrašyti žodį „limitais“, antrojoje dalyje vietoj žodžio „išmetimo“ įrašyti žodį „emisijos“, vietoj žodžio „kokybės“ įrašyti žodį „apsaugos“, trečiojoje

dalyje vietoj žodžių „ekologinę ekspertizę“ įrašyti žodžius „poveikio aplinkai vertinimą“ ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„26 straipsnis. Neigiamo poveikio aplinkai ribojimo sistema

Neigiamas ūkinės veiklos poveikis aplinkai ribojamas aplinkos apsaugos normatyvais, standartais, limitais, teisinėmis ir ekonominio reguliavimo priemonėmis.

Lietuvos Respublikoje nustatomi teršalų koncentracijos aplinkoje bei atskiruose aplinkos komponentuose, teršalų emisijos į aplinką, cheminių ir kitokių aplinkai pavojingų medžiagų naudojimo, gamtos išteklių naudojimo, triukšmo, vibracijos, elektromagnetinių laukų ir kitokio poveikio, radiacinio saugumo, bendrosios antropogeninės apkrovos ir kiti aplinkos apsaugos normatyvai.

Prieš naujos technologijos, gaminio ar medžiagos kūrimą, gamybos pradžią ir įdiegimą būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą.“

20 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 27 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„27 straipsnis. Poveikio aplinkai vertinimo valstybinė ekspertizė

Poveikio aplinkai vertinimo valstybinę ekspertizę nustatyta tvarka organizuoja Aplinkos apsaugos ministerija.

Poveikio aplinkai vertinimo valstybinės ekspertizės išvados yra privalomos visiems juridiniams ir fiziniams asmenims.“

21 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti ir papildyti 30 straipsnį – iš antrosios dalies išbraukti žodžius „ ir Aplinkos apsaugos departamento“, trečiąją dalį papildyti antruoju sakiniu „Papildomas finansavimo šaltinis gali būti užsienio kreditai.“, ketvirtojoje dalyje vietoj žodžių „Aukščiausioji Taryba“ įrašyti žodį „Seimas“ ir šias dalis išdėstyti taip:

„Aplinkos apsaugai skiriamos valstybės biudžeto lėšos naudojamos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas prioritetines kryptis ir programas.

Valstybinis gamtos apsaugos fondas ir savivaldybių gamtos apsaugos fondai yra papildomi aplinkos apsaugos finansavimo šaltiniai. Papildomas finansavimo šaltinis gali būti užsienio kreditai.

Valstybinio gamtos apsaugos fondo sudarymo ir disponavimo juo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Seimas.“

22 straipsnis. VII skyriaus pavadinimo pakeitimas

Pakeisti VII skyriaus pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„VII skyrius. Aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė ir teisinė atsakomybė“.

23 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„31 straipsnis. Valstybinė aplinkos apsaugos kontrolė

Lietuvos Respublikoje valstybinę aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolę vykdo Aplinkos apsaugos ministerijos sistemos pareigūnai – valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai.

Vykdydami tarnybines pareigas, valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai turi teisę:

1) nustatyta tvarka sustabdyti ūkinės ir kitos veiklos objektų statybą ar rekonstravimą, sustabdyti ar apriboti juridinių ir fizinių asmenų veiklą, jeigu pažeidžiami aplinkos apsaugos įstatymai arba ši veikla neatitinka aplinkos apsaugos normatyvų, taisyklių, limitų ir kitų nustatytų sąlygų;

2) pateikę tarnybinį pažymėjimą, netrukdomi įeiti (įvažiuoti) į visų įmonių, įstaigų, organizacijų, ūkių, karinių dalinių, pasienio ruožo teritorijas ir objektus, kad vykdytų juose

valstybinę aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolę ir atliktų kontrolinius tyrimus bei matavimus;

3) surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus;

4) nustatyta tvarka nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas;

5) sustabdyti ir tikrinti Lietuvos Respublikos bei užsienio valstybių laivus, kitas vandens transporto priemones Lietuvos Respublikos vidaus, teritoriniuose vandenyse ir ekonominėje zonoje – vykdyti juose valstybinę aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolę, taip pat vykdyti šią kontrolę tarptautiniuose vandenyse esančiuose Lietuvos Respublikos laivuose;

6) kad būtų užkirstas kelias aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimams, už kuriuos numatyta administracinė ar baudžiamoji atsakomybė, sustabdyti ir apžiūrėti įtariamų asmenų transporto priemones, nustatyta tvarka atlikti asmens apžiūrą ir daiktų patikrinimą, paimti daiktus ir dokumentus, apžiūrėti įvykio vietą;

7) pagal tarptautinius įsipareigojimus tikrinti Lietuvos Respublikos juridinių ir fizinių asmenų veiklą, susijusią su gamtos išteklių naudojimu tarptautiniuose vandenyse;

8) įstatymų numatytais atvejais pristatyti aplinkos apsaugos įstatymų pažeidėjus į policiją arba gyvenvietės, apylinkės savivaldybės patalpas asmenybei nustatyti;

9) saugoti, nešioti ir panaudoti nustatyta tvarka tarnybinių ginklų bei specialiąsias priemones – antrankius, asmens apsaugai skirtas dujas, tarnybinius šunis, transporto priverstinio stabdymo priemones;

10) dėvėti nustatyto pavyzdžio uniformą.

Aplinkos apsaugos ministerija, vykdydama valstybinę aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolę, steigia neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių institucijas, tvirtina jų nuostatus.“

24 straipsnis. 32 straipsnio antrosios dalies pripažinimas netekusia galios

Pripažinti netekusia galios 32 straipsnio antrąją dalį.

25 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 2 punktą ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„33 straipsnis. Ieškiniai dėl neteisėta veika padarytos žalos atlyginimo

Pareikšti ieškinius dėl neteisėta veika padarytos žalos turi teisę:

1) juridiniai ir fiziniai asmenys, kurių sveikatai, turtui ar interesams padaryta žalos;

2) Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos pareigūnai, kiti įstatymų įgalioti pareigūnai, kai padaryta žalos valstybės interesams.“

26 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„34 straipsnis. Teisinė atsakomybė, ginčų aplinkos apsaugos klausimais nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarka

Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę aplinkos apsaugos reikalavimus, traukiami atsakomybėn pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Ginčus aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo klausimais įstatymų nustatyta tvarka nagrinėja ir sprendžia Lietuvos Respublikos teismai.

Ginčai tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių juridinių bei fizinių asmenų sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nenumatyta kita šių ginčų nagrinėjimo ir sprendimo tvarka.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS
